

Gala Jubileuszowa 30. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa „Połączeni dziedzictwem”

2022-12-16

Europejskie Dni Dziedzictwa, to cykliczny projekt obejmujący swoim zasięgiem 50 krajów - sygnatariuszy Europejskiej Konwencji Kulturalnej. W tym roku w Polsce wydarzenia pod znakiem EDD odbyły się już po raz 30. Z tej okazji 7 grudnia w Teatrze Kamienica w Warszawie odbyła się Gala Jubileuszowa Europejskich Dni Dziedzictwa „Połączeni dziedzictwem”. Gmina Miejska Kraków, jako realizator projektu Twierdza Kraków, również znalazła się wśród gości.

Europejskie Dni Dziedzictwa, zapoczątkowane we Francji przez Radę Europy w 1985 r. i prowadzone jako wspólna inicjatywa Komisji Europejskiej i Rady Europy od 1999 r., umożliwiły obywatelom poznawanie kultury poprzez wydarzenia tematyczne. Stanowią doskonałą okazję do odkrywania historii ludzi i miejsc, które przyczyniły się do ukształtowania kultury i dziedzictwa Europy.

Inicjatywa należy do najbardziej znanych wydarzeń kulturalnych w Europie. Ogólnoeuropejski charakter programu łączy mieszkańców Europy i odwołuje się do europejskiego wymiaru dziedzictwa kulturowego zapisanego w Europejskiej Konwencji Kulturalnej. W tym roku odbyło się aż 50 000 wydarzeń, które miały na celu uznanie wartości wspólnego europejskiego dziedzictwa i potrzebę jego zachowania dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Przez dwa weekendy września w całej Polsce odbyło się ponad 1200 wydarzeń o charakterze artystycznym i naukowym, w których uczestniczyło przeszło 200 tysięcy osób. Nie brakowało wystaw, koncertów, pokazów, spacerów, rajdów, festynów i wielu innych, emocjonujących przedsięwzięć, które na długo pozostaną w pamięci wszystkich osób, które wzięły w nich udział.

Ogólnopolskim koordynatorem obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa jest Narodowy Instytut Dziedzictwa, który odpowiada także za promocję projektu w skali całego kraju. Na przestrzeni czasu – przy wsparciu władz samorządowych, dziesiątek organizacji pozarządowych, setek organizatorów poszczególnych wydarzeń oraz mediów tradycyjnych i społecznościowych – powstała wyjątkowa formuła tego projektu, co podkreśliła podczas swojego przemówienia dyrektor Narodowego Instytutu dziedzictwa, dr hab. Katarzyna Zalasieńska:

- Europejskie Dni Dziedzictwa są tak wyjątkowe, ponieważ jest to formuła, w której każdy może znaleźć coś dla siebie, niezależnie od zainteresowań, wieku – są to oferty dla całych rodzin. Jednak bez pomysłowości i zaangażowania organizatorów, tego wszystkiego by nie było. (...) Przy tej okazji chciałam podziękować dyrektorom wielkich muzeów, którzy wspierają EDD jako liderzy. (...) Nie mniej cieszy aktywność mniejszych muzeów i innych instytucji kultury, które w ramach EDD mogą się pokazać i opowiedzieć o swojej działalności, w tym również podmioty prywatne, które z wielkim zaangażowaniem i troską przystąpiły do Europejskich Dni Dziedzictwa (...) To co mnie szczególnie cieszy, to przede wszystkim zaangażowanie bibliotek. Jak państwo być może wiedzą Narodowy Instytut Dziedzictwa od marca tego roku jest odpowiedzialny za wsparcie instytucji kultury na Ukrainie w trakcie toczącej się wojny, gdzie dostarczamy materiały do zabezpieczania zabytków i zbiorów. Spośród dziesiątek instytucji do których dotarliśmy, muszą powiedzieć, że niesamowita jest potęga bibliotekarzy na Ukrainie. Obok muzealników są zdecydowanie najsilniejszą grupą, która w tym momencie stanęła w tej trudnej walce o ochronę dziedzictwa kulturowego Ukrainy. Bardzo wiele nas uczy to doświadczenie

wspierania naszych kolegów zza wschodniej granicy. Biblioteki są bardzo ważne w systemie ochrony dziedzictwa. To trzeba wyraźnie powiedzieć, że czasami nie dostrzegamy znaczenia bibliotek, a ono jest ogromne w ramach ochrony dziedzictwa materialnego i niematerialnego.

W tym roku w Polsce już po raz 30. we wrześniu mogliśmy bezpłatnie zwiedzić najciekawsze zabytki w swojej okolicy oraz skorzystać z szerokiego wachlarza wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Podczas Europejskich Dni Dziedzictwa nawet niedostępne na co dzień zabytki wpuszczają w swoje mury gości, a uczestnicy licznych spotkań, prelekcji i warsztatów poznają historię i kulturę zarówno narodową, jak i regionalną czy lokalną.

Każdej edycji EDD towarzyszy temat przewodni. Do tej pory Europejskie Dni Dziedzictwa w Polsce odbywały się pod takimi hasłami, jak np.: „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”, „Niepodległa dla wszystkich” czy „Smaki dziedzictwa”.

Tegoroczna, jubileuszowa edycja Europejskich Dni Dziedzictwa odbyła się pod hasłem „Połączeni dziedzictwem” i nawiązywała do podpisanej przez Polskę Konwencji Ramowej Rady Europy o wartości dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa (tzw. Konwencja FARO). W tym roku na szczególną uwagę zwrócono na zagrożone dziedzictwo kulturowe Ukrainy, stąd też w całej Polsce organizowane były wydarzenia podkreślające polsko-ukraińskie dziedzictwo kulturowe. W liście skierowanym do uczestników Gali, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dr Jarosław Sellin napisał:

– Hasło tegorocznej edycji zaznaczyło tak istotny związek dziedzictwa kulturowego Polski i Ukrainy, który ze względu na agresję Rosji na jedno z tych państw i przyjęcie milionów ukraińskich uchodźców staje się coraz bardziej czytelny. Ten trudny czas 2022 roku pozwolił na rozwinięcie dialogu między naszymi narodami, którego katalizatorem jest wspólne dziedzictwo.

Uroczysta gala była okazją do wyróżnienia najbardziej zaangażowanych lokalnych organizatorów Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce. Wśród wyróżnionych znalazło się się miasto Kraków. Wydarzenie było okazją do podsumowania dotychczasowej pracy, podziękowań oraz integracji organizatorów i koordynatorów wojewódzkich EDD.

Jubileuszową Galę Europejskich Dni Dziedzictwa uświetnił występ chóru dziewczęcego Poznańskiej Szkoły Chóralnej im. Jana Kurczewskiego, pod dyrekcją Anny Michalak. Zespół jest laureatem wielu nagród w kraju i za granicą. Brał udział w licznych festiwalach i konkursach. Od tego roku do chóru dołączyły uczennice z Ukrainy. Stąd uczestnicy koncertu mogli usłyszeć również ukraińskie melodie ludowe wykonane przez solistkę Darię Dubyninę, która zaprezentowała się w przepięknym stroju ludowym. Obok Darii wystąpiła również z repertuarem polskim Kornelia Sikorska, solistka chóru dziewczęcego.

30. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa była objęta Patronatem Narodowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Stulecie Odzyskania Niepodległości.